

Середовище, умови та фактори здійснення діяльності бізнесу

Олександр Сумець

*д-р екон. наук, професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Sumets@krok.edu.ua; sumets.alexander@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-7116-3857*

Актуальність. Результат бізнесу полягає в максимізації вигоди (доходу, прибутку) в ході реалізації різноманітних угод. Бізнес здійснюється в залежності від ситуації, що розвивається на обраному сегменті ринку з урахуванням специфіки його здійснення, терміну і предмету угоди. Іншими словами, бізнес знаходиться в прямій залежності від бізнес-середовища, що склалося [1]. То ж, визначення й дослідження умов та факторів, що мають істотний вплив на бізнес, є на цей момент часу для науковців і практиків актуальним завданням.

Мета дослідження: визначення й опис умов і факторів функціонування бізнесу.

Результати дослідження. Бізнес-середовище – це комплекс умов і сил зовнішнього характеру, які впливають на можливості й кінцеві результати діяльності суб'єктів ринкових відносин. Воно охоплює зовнішнє і внутрішнє середовище.

Зовнішнє середовище бізнесу – це передусім законодавча і нормативна бази, конкуренція, ринкова інфраструктура, стимули, особливості економічного розвитку держави, соціально-політичні умови, а також вся сукупність стекхолдерів.

Внутрішнє середовище бізнесу передбачає наявність стартового капіталу, системи ведення бізнесу (маркетинг, менеджмент) та кваліфікованих працівників і спеціалістів.

Бізнес-середовище може бути сприятливим, частково сприятливим або несприятливим. Бізнес-середовище постійно змінюється під впливом різноманітних циклічних і нециклічних впливів. Циклічні чинники розділяються на еволюційні та хвильові, а нециклічні – на постійно діючі та непостійно діючі.

Еволюційні фактори – це необернені чинники, які при відсутності інших впливів діють у визначеному одному й тому ж напрямі (наприклад, тенденція росту населення, зростання загального обсягу виробництва). Своєю чергою, хвильові чинники змінюють бізнес-середовище в різні проміжки часу з однаковим або схожим збігом обставин (наприклад, продуктивність праці, ціни, відсотки на капітал, відсоток безробітних тощо).

Постійно діючі нециклічні чинники впливають на зміну рівня економічного розвитку, науково-технічний прогрес, монополізацію, державне регулювання, милітаризацію економіки, конкуренцію. До непостійно діючих чинників відносять сезонні коливання, соціальні конфлікти, політичні кризи, стихійні катаклізми.

Формування бізнес-середовища в обов'язковому порядку передбачає

заохочення комерційної діяльності суб'єктів господарювання податковими пільгами, прямими державними дотаціями, фінансуванням важливих інноваційних проектів з використанням різних форм і т. ін.

Рушійною силою розвитку бізнесу є потреби і особистий економічний інтерес його власників, який лежить в основі їхніх потреб. Але ж розвиток бізнесу неможливий без забезпечення відповідних умов його функціонування, а саме:

- належної законодавчої і нормативної бази;
- адекватного конкурентного середовища;
- відповідної ринкової інфраструктури;
- дієвих стимулів комерційної діяльності.

Досвід розвитку бізнесу в США та європейських країнах дозволяє вказати на найважливіші умови і фактори, які у тій чи іншій мірі впливають на розвиток та ефективне функціонування бізнесу. Це насамперед:

- політична ситуація в суспільстві;
- стан економіки країни;
- політика держави в сфері економіки;
- рівень розвитку регіонів;
- заходи щодо підтримки бізнесу;
- правове забезпечення бізнесу;
- податкова політика;
- фінансово-кредитна політика;
- рівень життя населення;
- цивілізованість ведення комерційної діяльності.

Висновки. Визначені фактори й умови здійснення бізнесу в реаліях України повинні постійно досліджуватися, а результати останнього враховуватися при коригуванні стратегії розвитку бізнесу, формулюванні стратегічних цілей і прогнозуванні ризиків.

Ключові слова: бізнес, бізнес-середовище, стратегія розвитку, фактори, умови.

Список використаних джерел

1. *Сумець О.М., Власовець В.М. Стратегії управління бізнесом. Харків : ТОВ «Планета-принт», 2018. 120 с.*